

Verwerkte besluiten uit de Kadernota 2024

Toelichting

De volgende onderwerpen zijn bij de behandeling van de Kadernota 2024 in de raad vastgesteld en verwerkt in deze Programmabegroting 2024.

Subdoelen

Overzicht verwerkte besluiten Programma Sociaal Domein

Activiteiten

- **Verwerkt besluit: In samenwerking met programma Economie en Vrijtijdsbesteding, creëren van duurzame werkgelegenheid en samen te werken aan een inclusieve arbeidsmarkt.**

Omschrijving

Ontwikkeling: Brede Sociaal Economische opgaven

De opgaven binnen de doelenboom sociale zaken voor de komende periode zijn uiteraard gekoppeld aan het scenario Economisch Sterk Twenterand met een sociaal kloppend hart en in het verlengde hiervan de opgaven in onze integrale beleidsnota sociaal domein.

Als eerste kernthema noemen wij participatie. Landelijk speelt het breed offensief, waarin nog meer inwoners worden gestimuleerd om deel te nemen aan de maatschappij. Mogelijk maken in plaats van regels als uitgangspunt – ook bij handhaving- staat hierbij voorop. Daarnaast zijn er plannen voor regionale werkcentra (1 loket voor werkzoekenden, werkgevers en werkenden, gefaciliteerd door UWV en gemeenten). Dit zal gezien de complexiteit van regelgeving geen eenvoudige zaak worden. Koppeling vanuit sociale zaken/reïntegratie met werkgelegenheid en aansluiting scholing en (inclusieve) arbeidsmarkt - waarin iedereen met arbeidsvermogen in staat wordt gesteld om mee te doen in de samenleving - zijn verbindende thema's, gelet op de scenario-keuze.

Een tweede thema is de bestaanszekerheid en toepassing van de menselijke maat.

De versoepeling van de participatiewet op gebied van rechtmatigheid, mede naar aanleiding van de boodschappencasus Wijdemeren) komt ook op ons af.

Aandacht voor inwoners met geldzorgen (schulden, effectieve en efficiënte armoedebestrijding) blijft ook de komende tijd een prioritaire opgave. De energietoeslag (waarschijnlijk ook in 2024, vanaf 2025 zou er een landelijke regeling moeten zijn) en halvering trajecten schuldhulpverlening via de Wet schuldsanering natuurlijke personen (Wsnp) en Minnelijke schuldsanering natuurlijke personen (Msnp). De geldzaken - stressvrij - op orde hebben is randvoorwaardelijk om goed te kunnen meedoen in de maatschappij.

Tenslotte is de opgave rond de opvang van nieuwe Twenteranders een forse opgave de komende tijd. Naast de reguliere doelgroepen zal – vanuit het raadsbesluit hierover - de energie en inzet voor (tijdelijke) huisvesting volgendolijk gaan naar: Arbeidsmigranten, (Oekraïense) oorlogsvluchtelingen en Vergunninghouders. Voor asielzoekers volgen wij de wettelijk plichten.

- **Verwerkt besluit: Uitvoeren sociale werkvoorziening**

Omschrijving

Toekomst Sociale Werkvoorziening

Het aantal mensen met een indicatie sociale werkvoorziening daalt. Dit omdat intrede in de SW niet meer mogelijk is. In plaats hiervan is het instrument Nieuw Beschut geïntroduceerd en de Loonkostensubsidie. We zien dat veel van deze doelgroep in het reguliere bedrijfsleven aan de slag kan. Dit vraagt om een verdere uitwerking van de SW en de toekomst in relatie tot de Participatiewet en onze eigen buitendienst. Bij de buitendienst werken namelijk collega's met een SW-indicatie. De komende jaren zal hierin een forse afname zijn vanwege pensionering. De uitwerking van de toekomst van onze lokale SW zal - naast ontwikkelingen in de Participatiewet - tevens antwoord op deze trend van uitstroom bij de buitendienst moeten geven.

- **Verwerkt besluit: Inzet schuldhulppreventie en -verlening.**

Omschrijving

Het borgen van bestaanszekerheid is een belangrijk speerpunt van de in 2023 vastgestelde Integrale Beleidsnota (IBN) en geldt dus ook voor 2024. Zoals het er nu op lijkt kunnen gemeenten in het najaar van 2023 de energietoeslag voor 2023 uitkeren en komt er voor 2024 geen nieuwe energietoeslag. Het Meldpunt Geldzorgen zal ondertussen onverminderd onze inwoners met financiële vragen zo goed en zo vroeg mogelijk bedienen zodat escalatie van problemen voorkomen

kan worden. Voor de benodigde formatie-uitbreiding van het Meldpunt Geldzorgen voor de jaren 2023, 2024 en 2025 heeft uw raad reeds bij de begroting voor 2023 financiële middelen vrijgemaakt. Inmiddels is de formatie-uitbreiding van het Meldpunt ingevuld. Door te investeren in de werkzaamheden van het Meldpunt Geldzorgen voorkomen we de inzet van duurdere curatieve dienstverlening van Stadsbank Oost Nederland (SON).

Ondanks dat we de laatste jaren steeds minder dienstverlening afnemen van SON nemen de kosten aan SON toe. Dit wordt veroorzaakt door een herijking van de dienstverlening (de zogenaamde klantreis), door de inflatie en de loonkostenontwikkeling. Voor de extra kosten hebben we in de kadernota 2024 reeds € 45.000 gevraagd. Voor 2025 en verder zal deze bijdrage elk jaar licht toenemen.

Juist omdat we steeds minder dienstverlening van SON afnemen maar wel geconfronteerd worden met hogere kosten, onderzoeken we in 2024 of we schuldhelpverlening in de toekomst anders en efficiënter kunnen organiseren, met behoud van kwaliteit. Het college heeft via een bestuursopdracht besloten hiertoe een businesscase op te stellen. Vooruitlopend op de uitkomsten van dit onderzoek is in het meerjarenperspectief van de Kadernota 2024 vanaf 2025 een te besparen bedrag van € 50.000 voordelig opgenomen.

- **Verwerkt besluit: Garanderen ondersteuning door beschikbaar stellen en toewijzen van maatwerkvoorzieningen**

Omschrijving

Garanderen ondersteuning inwoners middels extra formatie Wmo ivm wachtlijsten

Binnen ons beleid hebben we de opgave om ondersteuning en hulp aan te bieden voor inwoners die dit echt nodig hebben vanuit betrouwbare dienstverlening. Dit geldt ook zeker voor de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo). Op het gebied van de Wmo is er sprake van diverse ontwikkelingen (zowel landelijk als lokaal) die van invloed zijn op het aantal Wmo-aanvragen. Te denken valt o.a. aan de invoering van het abonnementstarief, (toenemende) vergrijzing en toename in complexiteit van zorgvragen en casussen. Als gevolg hiervan is het aantal aanvragen op het gebied van de Wmo (in brede zin, met name bij de huishoudelijke ondersteuning en hulpmiddelen) zichtbaar toegenomen. De verwachting is op basis van de hiervoor geschetste ontwikkeling dat dit aantal de komende jaren nog verder zal gaan toenemen. Twenterand is hierin niet uniek, ook vele andere gemeenten zien een toename in het aantal Wmo-aanvragen. Lokaal zijn diverse acties in gang gezet om het aantal aanvragen op het gebied van de Wmo niet verder te doen oplopen, denk bijvoorbeeld aan het invoeren van een nieuwe verordening op het gebied van Wmo-hulpmiddelen (o.a. woningaanpassingen, trapliften, rolstoelen en scootmobielen etc.) waarmee aan de voorkant kritischer kan worden gekeken, wordt er nog meer inzet gepleegd op contractmanagement op het gebied van hulpmiddelen (stimuleren hergebruik van eerder gebruikte hulpmiddelen i.p.v. direct nieuw aan te schaffen, meer sturing op de voorraad en wat er in het depot staat etc.) en de invoering van de was- en strijkservice als algemene voorziening. Ondanks dat deze acties duidelijk vruchten afwerpen, blijft er een toename zichtbaar van het aantal aanvragen Wmo. Dit voorstel is bedoeld om de basis weer op orde c.q. in balans te krijgen met de kennis van nu.

Vanzelfsprekend is het op enig moment logisch dat er tijdens piekmomenten wachtlijsten kunnen zijn, het niet hebben van wachtlijsten is zo goed als onvermijdelijk. Echter dienen de wachtlijsten wel een behapbare omvang te hebben en dient te kunnen worden voldaan aan de geldende juridische kaders (wettelijke termijnen voor het oppakken/verwerken van aanvragen) en dient te worden voldaan aan eisen op het gebied van kwaliteit en rechtmatigheid. Ook mogen (kwetsbare) inwoners verwachten dat onze dienstverlening op niveau is.

In de afgelopen jaren is de capaciteit bij de consulents en de backoffice gelijk gebleven en niet aangepast, maar is gekeken naar oplossingen in de zin van (dure) tijdelijke externe inhuur. Daarmee kon de wachtlijst tot nu 'behapbaar' in omvang worden gehouden en kon worden voldaan aan de vereisten op het gebied van wettelijke termijn en rechtmatigheid. Gelet op het open einde karakter van de Wmo en de verwachte toekomstige ontwikkelingen gaat het om structurele toenames, wat vraagt om structurele oplossingen. Daarom wordt een voorstel gedaan voor personele inzet (aanvullend op de reeds bestaande reguliere vaste formatie) bij de consulents en de backoffice sociaal domein. Gelet op alle ontwikkelingen - die onzeker zijn hoe ze uitpakken - wordt een deel nu structureel / vast voorgesteld. Daarnaast blijft een budget voor flexibele inzet aan de orde bij pieken (dat wanneer nodig wordt ingezet, maar niet structureel wordt aangevraagd) en later bij het beter kunnen duiden van de toekomstige ontwikkelingen zullen de effecten van deze ontwikkelingen wederom dit tegen de beschikbare capaciteit worden gehouden.

Voorstel	i/s	Financiën	v/n
Extra formatie Wmo i.v.m. wachtlijsten	s	€124.800	n

- **Verwerkt besluit: Doordecentralisatie beschermd wonen en maatschappelijke opvang**

Omschrijving

Beschermd wonen en maatschappelijke opvang zijn maatwerkvoorzieningen. De uitvoering ervan ligt bij de centrumgemeente Almelo en indicatie loopt via het Cimot. Het Rijk wil dat regiogemeenten ook meer verantwoordelijkheid krijgen en wil dat de opvang en zorg van mensen dichterbij huis plaatsvindt. Voor beschermd wonen hebben we de doordecentralisatie in de regio voor wat betreft governance inmiddels geregeld. De financiële doordecentralisatie blijft nog achter want het heeft er alle schijn van dat het nieuwe verdeelmodel (met een groeipad van 10 jaar) en het daaraan gekoppelde woonplaatsbeginsel wederom wordt uitgesteld. Invoering per 1-1-2024 gaat in ieder geval niet meer lukken. Zoals ook al vermeld in de Integrale beleidsnota Sociaal Domein vergt de opgave beschermd wonen inhoudelijk - mede in samenhang met de bredere opgave wonen - en financieel dus meer duiding de komende jaren. Wij komen als het duidelijker is, hierop terug.

- **Verwerkt besluit: Uitvoeren transformatieprogramma sociaal domein (Innovatiefonds)**

Omschrijving

Innovatiefonds 2024

Om ook in 2024 ruimte te bieden aan kansrijke initiatieven en voorstellen van partijen die werkzaam zijn in het sociaal domein wordt 50.000 euro gereserveerd. Tevens kijken we naar de criteria en de naamstelling van het fonds, om zo minder de nadruk te leggen op innovatie en meer op stimulering.

Voorstel	i/s	Financiën	v/n
Innovatiefonds 2024	i	€ 50.000	n

- **Verwerkt besluit: Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming**

Omschrijving

Ontwikkeling: Toekomstscenario Kind- en gezinsbescherming

De huidige jeugdbeschermingsketen is complex georganiseerd met vele betrokken organisaties. De vele schakels sluiten niet altijd op elkaar aan, met als gevolg dat de juiste hulp en bescherming tekort kan schieten. Om hier verandering in te brengen is er een landelijk programma Toekomstscenario Jeugd- en Gezinsbescherming gestart. In Twente werken we de komende jaren in pilots aan 'andere/nieuwe' oplossingen voor kinderen/jongeren/ gezinnen met ernstige veiligheidsrisico's. Dit richt zich vooral op de samenwerking tussen onze lokale toegang (jeugd/Wmo) en de jeugdbeschermingsorganisaties Veilig Thuis Twente, Raad voor de Kinderbescherming en Geïndiceerde instellingen (GI's). Deze ontwikkelingen vragen voor de komende jaren een andere en wellicht extra inzet van de betrokken organisaties en van consultants in de gemeentelijke toegang.

- **Verwerkt besluit: Veilig Thuis Twente**

Omschrijving

Ontwikkeling: Implementatie regionale visies Huiselijk Geweld en Kindermishandeling en Mensenhandel

Vanuit de regionale visie Huiselijk Geweld en Kindermishandeling en Mensenhandel en een lokale aanpak gaan we verder werken aan bewustwording bij zowel professionals als het brede publiek. Daarnaast stimuleren we het gebruik van het besluit verplichte Meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling binnen organisaties en scholen in Twenterand. Tenslotte wordt ingezet op het verstevigen van de integrale aanpak en samenwerking vanuit Zorg en Veiligheid. Meer bewustwording kan leiden tot meer meldingen.

Ontwikkeling: Veilig Thuis Twente (VTT)

In 2023 is weer een wachtlijst ontstaan bij VTT als gevolg van een autonome stijging van het aantal meldingen en adviezen. De toename van meldingen lijkt een structurele ontwikkeling te zijn die past in het landelijk beeld; in Oost Nederland geldt dit voor 4 van de 5 Veilig Thuis-organisaties. Daarnaast zien we in de gehele zorgketen problemen in de doorstroom. Centrumgemeente Enschede heeft in

afstemming met de Twentse gemeenten besloten om op korte termijn een maatregel te treffen voor de aanpak van de wachtlijst door middel van een incidentele subsidie. Voor 2024 en verder zal op basis van verder onderzoek gekeken moeten worden wat er op langere termijn nodig is. Daarbij wordt meegenomen dat de rol van VTT gaat veranderen als gevolg van het Toekomstscenario Kind- en gezinsbescherming.

- **Verwerkt besluit: Uitvoering lokaal gezondheidsbeleid**

Omschrijving

De integrale beleidsnota Sociaal Domein bevat nu ook gezondheidsbeleid, met opgaven onder de themalijn de gezonde Twenterander. Preventie is hierin erg belangrijk. In 2024 zal verder invulling worden gegeven aan het actieplan preventie. Hierbij wordt nadrukkelijk de link gelegd met al bestaande activiteiten en interventies op het gebied van onder meer eenzaamheid, laaggeletterdheid en het tegengaan van overmatig middelengebruik. Prioriteit in de komende periode heeft de inzet op het vergroten van de mentale gezondheid. Zowel lokaal als regionaal (bij de GGD) wordt de inzet vergroot. We werken hierin samen met onder meer scholen en organisaties uit het voorliggend veld. Tot slot heeft de inzet op een gezonde leefomgeving ook in 2024 onverminderd onze aandacht.

- **Verwerkt besluit: Aanpak drugsproblematiek**

Omschrijving

Mede door meer inzet op voorliggende (lokale) preventieve activiteiten en aframing onderuitputting, is de verwachting dat dit budget kan worden versoberd met € 31.250 in 2024. Het jaar erna kan dit oplopen naar € 56.250 (s) voordelig.

Voorstel i/s Financiën v/n

Versoberen budget genotsmiddelenbeleid s € 31.250 v

Voorstel	i/s	Financiën	v/n
Versoberen budget genotsmiddelenbeleid	s	€ 31.250	v

- **Verwerkt besluit: Uitvoeren van beleid inclusie/toegankelijkheid**

Omschrijving

Conform het voorgestelde beleid in de Integrale Beleidsnota Sociaal Domein (zie ook de bijlage in de IBN) en de prioriteiten die het college in hun coalitieprogramma heeft gesteld, zetten we komende jaren meer in op toegankelijkheid zodat iedereen optimaal mee kan doen in Twenterand. Brede inclusie is het doel. Fysieke zaken worden deels al opgepakt zoals de inclusieve speeltuinen, daarnaast is bewustwording ook heel belangrijk. De komende jaren stellen we daarom een budget van € 15.000 per jaar voor (incidenteel 3 jaar)

Voorstel	i/s	Financiën	v/n
Uitvoeren van beleid inclusie/toegankelijkheid	i	€ 15.000	n

- **Verwerkt besluit: Voortzetten van het Scheidingspunt**

Omschrijving

Voortzetten scheidingsdienstverlening

De in de gemeente actieve scheidingsdeskundige voorziet duidelijk in een behoefte. In bijna de helft van de gevallen van jeugdhulp speelt scheiding (van de ouders) een rol. Een vechtscheiding kost de gemeente gemiddeld 45.000 euro. De wens is daarom om deze vorm van voorliggende inzet te continueren., zoals ook al in de integrale beleidsnota sociaal domein is opgenomen. Voor een jaarbedrag van circa 55.000 euro zal hiertoe een inkoopprocedure worden gestart om het voor 3 jaar in te zetten.

Voorstel i/s Financiën v/n

voortzetten scheidingsdienstverlening (per jaar) s € 55.200 n

Voorstel	i/s	Financiën	v/n
voortzetten scheidingsdienstverlening (per jaar)	s	€ 55.200	n

- **Verwerkt besluit: Handhaven kwaliteitseisen kinderopvang en peuterspeelzaalwerk**

Omschrijving

Ontwikkeling: wijzigingen Wet Kinderopvang

De planning was dat vanaf 1 januari 2024 flexibel toezicht landelijk zou worden ingevoerd, echter is dit uitgesteld. We zitten nu in een overgangperiode, waarin GGD' en en gemeenten de ruimte krijgen om er alvast mee aan de slag te gaan. In onze regio is er afstemming met GGD en gemeenten hierover.

Vanaf 1 januari 2024 gaan aangepaste eisen voor de kinderopvang doorgevoerd worden om het personeelstekort en de werkdruk in de kinderopvang tegen te gaan. Ontwikkelingen hiervoor volgen zodra meer bekend is.

Inmiddels is bekend geworden dat het kabinet het gratis aanbieden van kinderopvang met twee jaar uitstelt en in 2027 wil laten ingaan. Redenen voor uitstel zijn het personeelstekort en de verwachte extra vraag als kinderopvang gratis wordt.

- **Verwerkt besluit: Uitvoeren Onderwijshuisvesting IHP**

Omschrijving

Ontwikkelingen onderwijshuisvesting

Er zijn diverse ontwikkelingen op het gebied van onderwijshuisvesting: het leerlingenaantal van sbo De Sleutel is behoorlijk gegroeid en lijkt structureel. Schoolbestuur SCO-T heeft gevraagd om mee te denken in het thuisnabij onderwijs bieden aan alle kinderen in Twenterand. Dit hangt deels samen met huisvesting, maar ook met de relatie onderwijs-jeugd(hulp) en de uitgangspunten van Passend Onderwijs. Mocht het nodig zijn, komen we hier bij de raad op terug.

Daarnaast speelt de ontwikkeling m.b.t. de Oranjeschool: de noodzaak voor vervangende nieuwbouw is in het college besproken in verband met onze zorgplicht. In het coalitieakkoord wordt voor de planvorming rond deze school bijzondere aandacht gevraagd. Er is een projectgroep gevormd en er worden momenteel twee scenario's uitgewerkt: nieuwbouw voor de school, wellicht samen met een kinderopvangorganisatie. Naar verwachting wordt de raad in juli gevraagd om een keuze te maken uit een van deze scenario's.

Tevens is het integraal huisvestingsplan (IHP) inmiddels vastgesteld door het college en de raad. De uitvoering en doorontwikkeling zal de komende jaren plaatsvinden.

- **Verwerkt besluit: Extra uren bewegingsonderwijs**

Omschrijving

Vanaf september 2023 moeten alle basisscholen 1 uur extra bewegingsonderwijs aanbieden. Dit gebeurt deels in de gemeentelijke sportaccommodaties en deels in Het Punt en de Klaampe. Deze kosten zijn onvermijdelijk. De meerkosten worden geraamd op € 25.200. Uitgangspunt zijn de bestaande accommodaties. Mochten hierin wijzigingen komen (bv. sloop Krijgerstraat), dan komen wij hier in 2024 op terug.

Voorstel	i/s	Financiën	v/n
Extra uren bewegingsonderwijs	s	€ 25.200	n

Subdoelen

Overzicht verwerkte besluiten Programma Ruimte

Activiteiten

- **Verwerkt besluit: 4e BOA**

Omschrijving

4e BOA om onbalans uitvoering BOA-taken weg te nemen

In de boa evaluatie is een prognose opgenomen die geënt is op de prioriteiten uit het IVP, zonder tekort te doen aan de hoogste risico's uit de conceptresultaten van de risicoanalyse. Om die prognose te kunnen realiseren is structureel versterking nodig van minstens 0,6 fte. Het college heeft de raad, middels raadsbrief, voorgesteld deze uitbreiding in de kadernota 2024 op te nemen.

Het college heeft op 20/12/2022 een besluit genomen over het uitvoeringsprogramma fysieke leefomgeving 2023 inclusief jaarverslag 2022. Bij het advies zat ook een raadsbrief die naar de gemeenteraadsleden is verstuurd over dit onderwerp. Bij punt 2.1 van de raadsbrief is de onbalans in uitvoering Boa-taken 2022 en doorkijk naar 2023 benoemd. De raadsbrief stond op het aanmeldformulier van 13/01/2023 inclusief het uitvoeringsprogramma 2023 en Jaarverslag 2022, het beleidsplan VTH 2019-2023 en de bijlage Piramidemodel en toelichting, behorende bij VTH beleid Twenterand 2019-2022.

Voorstel i/s Financiën v/n

4e BOA s € 65.000 n

Voorstel	i/s	Financiën	v/n
4e BOA	s	€ 65.000	n

- **Verwerkt besluit: Verdieping ondermijning in het buitengebied**

Omschrijving

Ondermijning in het buitengebied

In 2023 heeft er een onderzoek plaatsgevonden ten aanzien van ondermijning in het buitengebied. In 2024 zullen de uitkomsten en aanbevelingen uit het onderzoek verder worden uitgewerkt in het actieplan ondermijning.

- **Verwerkt besluit: Pilot buurtbemiddeling**

Omschrijving

Pilot buurtbemiddeling

Escalerende (buren)ruzies hebben een negatief effect op de leefbaarheid en veiligheid van de woonomgeving. Met een preventieve aanpak (conflictbemiddeling) wordt ingezet op het voorkomen/tegengaan van escalatie. De raad heeft in september 2023 ingestemd met de pilot buurtbemiddeling. De wens van de raad was om buurtbemiddeling in combinatie professionele mediation vorm te geven. Buurtbemiddeling is een vorm van burgerparticipatie waarbij getrainde bemiddelaars (vrijwilligers) ruziënde burenen helpen het contact te herstellen, problemen bespreekbaar te maken en oplossingen te bedenken voor hun conflicten. Naast buurtbemiddeling met vrijwilligers blijft professionele mediation beschikbaar voor escalerende zaken waarbij deskundigheid van een professionele mediator noodzakelijk is. De pilot buurtbemiddeling is voor een periode van 2 jaar, waarna zal worden gekeken of dit structureel wordt ingebed.

- **Verwerkt besluit: Onderhouden en exploiteren 6 begraafplaatsen**

Omschrijving

Het product begraafplaatsen laat jaarlijks een begroot tekort zien van € 125.000. Voorgesteld wordt om met ingang van 2024 naar een kostendekkend product begraafplaatsen te gaan. Hierdoor ontstaat een voordeel van € 125.000 op onze gemeentebegroting.

Voorstel	i/s	Financiën	v/n
Verhogen kostendekkendheid begraafplaatsen	s	€125.000	v

- **Verwerkt besluit: Uitvoeren taken duurzaamheid**

Omschrijving

De basis voor de gemeentelijke inzet op duurzaamheid was de vastgestelde Agenda Duurzaamheid 2018-2022, die samen met de Twenterandse samenleving is opgesteld. In deze agenda werken wij

met focus op de thema's Energietransitie, Circulaire Economie en Klimaatadaptatie, samen met onze inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners.

De Agenda is in 2023 intern geëvalueerd. Per thema is de voortgang in de uitvoering van de afgelopen jaren beoordeeld. De afgelopen jaren is de agenda Duurzaam Twenterand als het ware 'ingehaald' door landelijke ontwikkelingen en uitvoeringstaken voor de genoemde duurzaamheidsthema's die steeds meer bij gemeenten zijn neergelegd (wettelijke taken en verplichtingen o.b.v. interbestuurlijke afspraken). De ambities en doelen uit de Agenda Duurzaam zijn geformuleerd voor de lange termijn (2050) en sluiten aan bij landelijke doelen en ambities. In vervolg op de Agenda Duurzaamheid werken we daarom verder aan de hand van een (werk)programma duurzaamheid, o.b.v. de gemeentelijke taken. De verduurzamingsopgave is groot en complex. Nieuw beleid en regelgeving, ontwikkelingen en innovaties op het gebied van warmtetransitie, klimaatadaptatie, duurzame energieopwekking, schone lucht en waterkwaliteit, duurzame/ slimme mobiliteit en circulariteit gaan snel. Het is belangrijk deze (landelijke, provinciale en regionale) ontwikkelingen bij te kunnen houden en er waar nodig flexibel op in te kunnen spelen. De samenwerking met inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners blijft onverkort belangrijk. Dit samenwerken vraagt meer inzet op participatie en communicatie en waar nodig de stimulering en ondersteuning van lokale initiatieven. In de toekomst kan het thema duurzaamheid ook een plek krijgen binnen de structuur van de omgevingswet.

- **Verwerkt besluit: Besparen energie in de huursector**

Omschrijving

Via de prestatieafspraken met Mijande Wonen (o.a. afspraken over woningkwaliteit en duurzaamheid /warmtetransitie huurwoningen), streven we naar energiebesparen en duurzame energie in de huursector. Het verduurzamen van bestaande woningen heeft prioriteit.

- **Verwerkt besluit: Uitvoering Klimaatakkoord / energie**

Omschrijving

We sluiten voor Energie aan bij de doelen van het Klimaatakkoord (in 2030 49% CO2-emissiereductie ten opzichte van 1990 en in 2050: minimaal 80-95% CO2-emissiereductie), de landelijke vertaling hiervan werken we uit in de Regionale Energie Strategie Twente. Voor de periode tot 2030 hebben we onze bijdrage aan de opwek hernieuwbare energie in Twente bepaald (82 GWh). De komende jaren wil het college inzetten op energiebesparing en verduurzaming van woningen en bedrijven, waarbij energiearmoede voorkomen een extra aandachtspunt is.

De ambities voor de energietransitie zijn door de raad vastgesteld in de Omgevingsvisie Twenterand 1.0, het besluit over de RES Twente 1.0 en in de Agenda Duurzaam Twenterand. Twenterand sluit in haar ambitie voor een energieneutrale gemeente in 2050 aan bij de doelen van het landelijk Klimaatakkoord en de Regionale Energie Strategie Twente. Het coalitieakkoord stelt dat de gemeente voor dit onderwerp steeds meer uitvoerder is van rijksbeleid. Het rijk wil meer tempo maken met de klimaat- en energietransitie én meer sturing en regie op uitvoering van decentrale overheden. Vanaf 2023 tot en met 2030 krijgen gemeenten meer uitvoeringsmiddelen voor klimaat- en energiebeleid. Rijksbijdrage (Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid (CDOKE) in totaal € 1.702.816 voor 2023, 2024 en 2025, uitgekeerd in 3 tranches te beginnen vanaf mei 2023. Het doel van deze meerjarige regeling is om de capaciteit (bemensing) te vergroten bij decentrale overheden voor de uitvoering van klimaat- en energiebeleid. We stellen voor de ontvangen Klimaatgelden in te zetten o.b.v. de afspraken uit het Klimaatakkoord, die we voor Twenterand hebben vertaald in een werkprogramma duurzaamheid. Onderwerpen daarin zijn Energie Gebouwde Omgeving (Uitvoering geven aan onze Warmtevisie door: Energieloket, besparen energie huursector via prestatie-afspraken Mijande Wonen, uitvoering duurzaamheidsfonds, aanpak energiearmoede, isolatie-aanpak, routekaart verduurzamen maatschappelijk vastgoed), Opwek hernieuwbare energie in zon- en windprojecten (o.a. het gebiedsproces ATT) en RES, stimuleren Zon op dak, Biogas, energie-infrastructuur, Energie bedrijven en Duurzame Mobiliteit (laadinfra). De inzet in 2024 zit o.a. in (uitbouw van) capaciteit voor projectleider ATT/ smart energy hub, communicatie duurzaamheid, wijkregisseur isolatie aanpak, maatschappelijk vastgoed, ondersteunen zon op dak-projecten en coördinatie van het werkprogramma.

Voorstel	i/s	Financiën	v/n
Rijksbijdrage (per jaar)	s	€567.600	v

Inzet			
personeel	s	€567.600	n
(intern/extern)			

- **Verwerkt besluit: Deelnemen Regionale Energie Strategie (RES) Twente**

Omschrijving

Vastgestelde ambitie is dat wij aansluiten bij de Regionale Energie Strategie Twente (RES Twente) en de doelen van het Klimaatakkoord. In 2021 heeft de gemeenteraad ingestemd met de RES Twente 1.0 als strategische koers voor 2030. De RES wordt herijkt zodat de regionale koers voor het bereiken van de opgave in 2030 in beeld blijft. In 2024 wordt de RES 2.0 opgeleverd.

Als bijdrage in de Twentse opgave tot 2030 heeft Twenterand een opgave van maximaal 82 GWh, in te vullen met een flexibele energiemix voor de opwek van hernieuwbare elektriciteit. Aan de uitwerking van deze opgave heeft de raad voorwaarden verbonden. De voorkeursvolgorde voor de opwek van duurzame energie tot 2030 is door de raad gegeven: maximaal zon op dak, zon op (te ontwikkelen) zandwinplassen, windenergie (met randvoorwaarden). Ook geven we ruimte aan erfmolens met een tiphoogte tot 35 meter en zonnevelden tot 1 ha. Duidelijk is dat in de uiteindelijke energiemix ook wind een plek kan krijgen. Met zon en windprojecten gaan we zorgvuldig om, met aandacht voor volksgezondheid. Participatie van inwoners in het proces van de uitwerking van plannen en maximaal lokaal eigendom, zijn voor de raad belangrijke condities.

Voor grootschalige opwek van hernieuwbare energie in het buitengebied werken we aan een goede uitwerking met aandacht voor ruimtelijke kwaliteit, gezondheid en leefomgeving. Dat gebeurt in het zoekgebied Vriezenveen zuidoost/ ATT gebied, door met inwoners, grondeigenaren en ondernemers, de mogelijkheden voor wind te verkennen en uit te werken met de intentie hier een nieuw (energie)landschap te realiseren. Vanwege de grote impact op de leefomgeving van m.n. wind, is gemeentegrensoverschrijdende afstemming en goede communicatie nodig. Voor een optimaal proces werken we samen met inwoners, buurgemeenten, de provincie en in de RES Twente. De verdere ontwikkeling is afhankelijk van bestuurlijke keuzen in het gebiedsproces ATT.

Onze bijdrage in de RES Twente moeten we borgen in ons omgevingsbeleid en uitvoeringsprogramma. De voorkeursvolgorde voor opwek duurzame energie, participatie (in gebiedsproces en lokaal eigendom /financiële participatie) is uitgewerkt het beleidskader duurzame energie Twenterand, vastgesteld in 2023. Dit beleidskader is een bouwsteen voor onze Omgevingsvisie / Omgevingsplan via het spoor Omgeving (doelenboom BoWoRo).

- **Verwerkt besluit: Coördineren Energieloket 3.0**

Omschrijving

Het lokale Energieloket heeft een belangrijke rol in de uitvoering van de Warmtevisie. Via informatie en communicatie door het Energieloket en met de inzet van persoonlijk advies van de vrijwillige energiecoaches in Twenterand, stimuleren en ondersteunen we inwoners. Sinds 2022 werken zeven gemeenten in west-Twente, waaronder Twenterand, samen voor de coördinatie van energiecoaches. Inwoners maken veelvuldig gebruik van de mogelijkheid om in gesprek te gaan met een energiecoach.

- **Verwerkt besluit: Energieprojecten**

Omschrijving

Netcapaciteit: Elke twee jaar stellen netbeheerders Enexis en Coteq hun investeringsprogramma bij, zodat inzicht ontstaat voor de planning en programmering van de aanpassing van het elektriciteitsnetwerk. Uit de laatste Netimpactanalyse blijkt dat het Twentse RES-bod alleen haalbaar is met maatregelen voor meer systeemefficiëntie en aanvullende investeringen en werkzaamheden. De druk op het elektriciteitsnet neemt steeds verder toe, niet alleen door de toename van opwek van hernieuwbare energie, maar ook door de verwachte toename van elektriciteitsgebruik (door bijvoorbeeld industrie, woningbouw en mobiliteit). Voor 6 knelpunten in Twente zijn nog geen directe oplossingen in beeld en hiervan is voor 4 stations al duidelijk dat er onvoldoende ruimtelijke uitbreiding mogelijk is, o.a. voor Vroomshoop. Na de daar al uitgevoerde uitbreiding zullen andere oplossingen onderzocht moeten worden. Potentieel is dit een locatie voor een Smart Energy Hub.

Er is meer provinciale regie op de regionale energie-infrastructuur via het provinciale Meerjarenprogramma Infrastructuur Energie en Klimaat (pMIEK). De provincie adviseert de

netbeheerders Tennet, Enexis en Coteq, via het pMiek over de aanpak en prioritering van projecten. Uitgangspunten voor de prioritering zijn bijdrage aan maatschappelijke waarde en efficiënt gebruik van het elektriciteitsnet. De energietransitie vraagt om intensieve samenwerking en gezamenlijke sturing tussen overheden en netbeheerders. De samenhang tussen het energiesysteem, ruimtelijke ontwikkelingen en verduurzaming van industrie, gebouwde omgeving en mobiliteit, is daarbij van belang. Dit gaat om een doorlopende samenwerking en afstemming voor een betrouwbaar en duurzaam energiesysteem.

Smart Energy Hub: Samen met lokale ondernemers, provincie, waterschap, netbeheerders en enkele andere stakeholders onderzoeken we de haalbaarheid van het oprichten van een 'Smart Energy Hub' in Twenterand. Hierbij worden verschillende mogelijkheden onderzocht om netcongestie tegen te gaan en bedrijven te verduurzamen. Er is bijzondere aandacht voor de productie van waterstof. Ook de koppeling met bio/groengas wordt hierbij gemaakt. In 2024 verwachten wij een vervolgstap in de verkenning voor de samenwerking.

Energiebesparen bedrijven: Via de ODTwente wordt toezicht en de handhaving voor de energiebesparingsplicht van bedrijven versterkt. Met het programma Economie bekijken we mogelijkheden voor het beter informeren van onze ondernemers over verduurzamen (van hun energieverbruik).

Zon op Dak : Voor 2030 wil Twenterand maximaal inzetten op het benutten van de mogelijkheden van Zon op Dak. De netcongestie is belemmerend voor de ontwikkeling van grootschalig Zon op Dak. Omdat er in de gemeente nog veel dakoppervlak is dat in theorie geschikt is voor zonne-energie, willen wij bedrijven actief benaderen voor ondersteuning bij alternatieve oplossingen. Het gaat vooral om grote (agrarische) bedrijfsdaken, soms in combinatie met de mogelijkheid van asbestsanering en voor participatie.

Stimuleren Duurzaam gas: Wij stimuleren de ontwikkeling van een biogashub van monomestvergisters op boerderijschaal in Weitemanslanden, samen met de boeren en Cogas (en andere regionale partners zoals de plattelandsgemeenten in RES Twente verband).

- **Verwerkt besluit: Uitvoeren Warmtevisie**

Omschrijving

Uiteindelijk moeten in 2050 alle woningen en gebouwen in de gemeente van het aardgas af zijn. Als eerste bescheiden stap tot 2030 zetten we in op isoleren en energiebesparen, met aandacht voor ventileren. Op dit moment zijn voor onze gemeente als alternatief voor aardgas vooral individuele oplossingen zoals warmtepompen en hybride oplossingen in beeld. Voor hybride oplossingen stimuleren we de ontwikkeling van groen gas om het gebruik van aardgas te verminderen. Het uitgangspunt is 'haalbaar en betaalbaar' en daar willen we ook ons duurzaamheidsfonds voor inzetten, naast landelijke regelingen. Het uitgangspunt voor de uitvoering is dat we samen met inwoners aan de slag gaan en actief op zoek gaan naar kansrijke gebieden en initiatieven in de gemeente.

Landelijk is het streven om voor 2024 het uitvoeringsplan warmtevisie te ontwikkelen. Landelijke programma's, zoals het Programma Versnelling Verduurzaming Gebouwde Omgeving en het Nationaal Isolatie Programma, ondersteunen de gemeenten.

Voor de uitvoering van de Warmtevisie richten we ons in 2024 op de volgende activiteiten:

- Energieloket met energiecoaches voor individueel advies aan woningeigenaren;
- Duurzaamheidsfonds/-subsidie voor ondersteuning woningeigenaren, met name gericht op inwoners met een kleinere beurs;
- de aanpak energie armoede door energiebesparing te realiseren, o.a. met de Klusbus;
- de lokale isolatie aanpak uit het Nationaal Isolatie Programma.

De specifiek voor deze opgave beschikbaar gestelde rijkssubsidies en de middelen vanuit ons duurzaamheidsfonds (uit opbrengsten zonnepark Oosterweilanden) zetten we zoveel mogelijk gecombineerd in. We zoeken voor een wijkaanpak een regisseur voor isolatie / warmte. In de verduurzaming van de gebouwde omgeving moet ook aandacht zijn voor maatschappelijk vastgoed, scholen en verenigingen.

- **Verwerkt besluit: Activiteiten klimaatadaptatie**

Omschrijving

De ambities uit de agenda voor klimaatadaptatie zijn opgenomen in de Omgevingsvisie. De ambities vanuit de agenda zijn bijgesteld, namelijk:

- In 2030 is er in Twenterand geen/zo min mogelijk wateroverlast in de bebouwde omgeving;

- In 2040 is het maatschappelijk vastgoed klimaatbestendig;
- In 2050 is Twenterand klimaatbestendig en kunnen we dealen met de veranderingen van het klimaat.
- De projecten drinkwaterwinning vragen ook in 2024 onze aandacht
- Klimaatadaptatiemaatregelen zijn opgenomen in de doelenboom openbare ruimte en verkeer

- **Verwerkt besluit: Optimaliseren inzamelstructuur huishoudelijk afval**

Omschrijving

De gemeente Twenterand heeft de zorgplicht voor de inzameling van huishoudelijk afval en heeft de ambitie om in 2025 90% grondstoffen van afval te scheiden. Onze inzet is om ook bij hoogbouw GFT fracties in te zamelen. Ook wordt er minder frequent (rest)afval ingezameld en vaker grondstoffen. Voor het verbeteren van de Circulaire economie wordt er eerst gekeken naar de eigen rol van de gemeente.

- **Verwerkt besluit: Uitvoeringsprogramma VTH- speerpunten ODT**

Omschrijving

In 2022 zijn de laatste stappen gezet binnen het provinciaal traject voor de aanschaf van een nieuwe VTH risicomodel. Dit betrof het lokaal maken van het model. De uitvoering van de VTH-taken baseren op een risicomodel met risicoanalyse bij niet naleven van de normen is een wettelijk plicht. Het zorgt daarnaast ook voor structuur, uniformiteit en efficiëntie. Dit om kosten te besparen en een zo groot mogelijke uniformiteit te realiseren. Het risicomodel was in 2020 nog niet beschikbaar. In 2023 wordt het afgerond en kan het worden ingezet bij de uitvoering van alle VTH-taken in 2024.

Ontwikkelingen milieutaken, de ODT en de gevolgen

Diverse ontwikkelingen eisen structureel een hogere jaarlijkse bijdrage aan de ODT. Recentelijk is met de resultaten uit het onderzoekstraject 'Herijking financiering ODT' aangetoond dat het noodzakelijk is om financiële dekking in evenwicht te brengen met de realiteit ten einde een gezonde en duurzame begroting voor de gemeente en de ODT te realiseren.

Conclusie van het traject is: Twentebreed dient de jaarlijkse bijdrage aan de ODT naar een hoger realistisch niveau te worden gebracht om alle wettelijke milieutaken door de ODT uit te kunnen laten voeren. De prognose voor 2024 laat een omvangrijke realistische toename van de gemeentelijke bijdrage aan de ODT zien. Oorzaken: meer opdrachten aan de ODT vanwege het feit dat de gemeenten zich ontwikkelt in woningbouw en bedrijven, gewijzigde regelgeving in relatie tot klimaatdoelen, stikstof bodem(PFAS) en energietransitie. De gevolgen van de ontwikkelingen in relatie tot de begroting zijn weergegeven in onderstaande tabel.

Voorstel	i/s	Financiën	v/n
Ontwikkelingen ODT	s	€280.000	n

Het bedrag loopt op naar € 345.000 in 2026

- **Verwerkt besluit: Geluidssaneringsprojecten / Inventariseren en sanering asbest in de bodem**

Omschrijving

Betreffende sanering wegverkeerslawaaï zijn er projecten in uitvoering. De projecten worden samen met de ODT uitgevoerd.

Waar het gaat om de inventarisatie/sanering van locaties waar (mogelijk) sprake is van asbest in de bodem neemt de gemeente Twenterand deel aan het door de Rijksoverheid gefinancierde Projectbureau BAS (bodem asbest sanering).

- **Verwerkt besluit: Uitvoeringsprogramma VTH**

Omschrijving

Op 1 januari 2024 treedt de Omgevingswet (Ow) in werking. Dat geldt - zoals zich dat nu laat aanzien (1-8-2023) - ook gelijktijdig voor de Wet kwaliteitsborging voor het bouwen (Wkb). De Eerste Kamer kan daar nog verandering in brengen in het laatste kwartaal van 2023. Beide wetten hebben brede gevolgen voor Programma Ruimte en in het bijzonder voor de VTH-producten. Taken krijgen een andere inhoud en rollen zullen veranderen. Dat gaat niet ineens maar gedoseerd. Zo zal er meer aandacht zijn voor participatie en het uitgangspunt 'Ja, mits' waardoor er een positieve houding wordt

benadrukt bij initiatieven en vergelijkbare oplossingen. Dat betekent ook meer maatwerk, meer aandacht, meer advies en meer tijd/capaciteit per product.

- **Verwerkt besluit: Kanaal Almelo - De Haandrik**

Omschrijving

De problematiek rondom het kanaal Almelo-De Haandrik zal de komende jaren onze aandacht blijven vragen. Met name waar het gaat om onderhoud aan de damwanden (m.n. vervangen en/of herstellen van kadeconstructies). Ook de gemeentelijke wegen langs het kanaal vragen onderhoud. Gedupeerde woningeigenaren en ondernemers hebben de wens uitgesproken om ondersteuning van de gemeente te ontvangen. Daarnaast zullen beschadigde woningen hersteld moeten worden. Hiervoor is in veel gevallen een gemeentelijke omgevingsvergunning nodig. Voor specialistische taken en vergunningverlening schakelen wij indien nodig externe expertise in. Dit geldt ook voor de projectleiding en communicatie. Voor de extra personele inzet zijn in de begroting van 2024 middelen opgenomen.

Voorstel	i/s	Financiën	v/n
Kanaal Almelo - de Haandrik	i	€270.000	n

- **Verwerkt besluit: Woningbouwversnelling**

Omschrijving

Er is een toenemende vraag naar woningen. De in 2021 vastgestelde regionale woonagenda Twente 2021-2025 geeft Twenterand meer ruimte kwalitatieve woningbouw toe te voegen. Naast bouwen voor de lokale vraag wil Twenterand ook bijdragen aan de regionale behoefte naar woningen. Deze ambitie is in de Woondeal (2022) omgezet in een inspanningsverplichting voor de realisatie van een minimaal aantal woningen.

Sleutelprojecten en gebieden moeten zorgen voor woningbouwversnellingen en het halen van deze doelstelling

Op het gebied van woningbouw komt er veel op de gemeente af qua verplichtingen en gemaakte afspraken. Om overzicht te krijgen en beter te kunnen sturen is in 2023 een Programmaplan Wonen opgesteld. Ook in het collegeprogramma heeft het college haar ambities qua woningbouw aangegeven. Er wordt ingezet op groei. Voor wonen wordt in de kadernota € 50.000 gevraagd om een eerste stap te zetten om deze ambities en verplichtingen te kunnen realiseren. Dit budget kan worden ingezet voor onderzoek, analyse, eventuele ondersteuning etc. Dit bedrag wordt gedekt uit het ontwikkelingsbudget van de coalitie. Het Programmaplan Wonen en de bijbehorende gefaseerde uitvoering zal door de raad worden vastgesteld. De bijbehorende financiën zullen worden meegenomen in de kadernota / begroting van 2025 en indien nodig apart bij de raad worden aangevraagd.

Voorstel	i/s	Financiën	v/n
Programmaplan wonen	s	€ 50.000	n
Verlaging ontwikkelbudget coalitie	s	€ 50.000	v

- **Verwerkt besluit: Woonvisie Twenterand**

Omschrijving

In 2022 is de Woonvisie vastgesteld. In 2024 wordt uitvoering gegeven aan dit volkshuisvestelijk beleid.

Uit het woonbehoefte onderzoek is gebleken dat er in Twenterand tot 2031 behoefte is aan 550 huishoudens. Tevens is er door de provincie een regionale behoefte aan 5.000 tot 7.000 woningen gedefinieerd. Via inbreidingsprojecten, uitleg locaties en sleutelprojecten wil Twenterand bijdragen aan deze opgave.

Het opstellen van een woonvisie is momenteel nog een verplichting voor gemeenten op grond van de Woningwet. In het wetsvoorstel versterking regie volkshuisvesting komt deze plicht te vervallen. In plaats daarvan komt de plicht om op grond van de Omgevingswet een omgevingsvisie vast te stellen en het hierin opgenomen beleid gericht op de volkshuisvesting verder uit te werken in een verplicht volkshuisvestingsprogramma. In afwachting van (het moment van) vaststelling van de definitieve wet zullen we als gemeente ons voorbereiden op nieuwe wettelijke verplichtingen.

- **Verwerkt besluit: Prestatieafspraken Mijande Wonen**

Omschrijving

In 2024 werkt de gemeente samen met woonpartner Mijande Wonen en de Huurdersraad, op basis van de Prestatieafspraken (de Raamovereenkomst 2021-2024 en Uitvoeringsagenda 2023-2024). In 2024 vindt er een evaluatie plaats en worden nieuwe afspraken (Raamovereenkomst en uitvoeringsagenda) gemaakt voor de komende periode.

- **Verwerkt besluit: Opzetten/uitvoeren woonzorgvisie**

Omschrijving

In het Rijksprogramma een thuis voor iedereen is de volgende tekst opgenomen:

De woonzorgvisies vormen de basis voor gemeenten om op lokaal niveau bindende wederkerige afspraken te maken met woningcorporaties, particuliere verhuurders, zorgaanbieders/ zorgkantoren en andere partijen in het fysiek en sociaal domein, over de prestaties die geleverd moeten worden om aan de woon- en zorgbehoeften te voldoen.

De gemeentelijke taak voor het opstellen van woonzorgvisies en de coördinerende rol van provincies krijgt een wettelijke verankering via het wetsvoorstel dat is gericht op het versterken van de regie op de volkshuisvesting. Beoogde inwerkingtreding is 1 januari 2024

In afwachting van (het moment van) vaststelling van de definitieve wet zullen we als gemeente ons - waar dat kan - voorbereiden op nieuwe wettelijke verplichtingen.

Wonen en zorg wordt een integraal onderdeel van de het nieuwe programmaplan wonen. In regionaal verband worden urgente- en aandachtgroepen in beeld gebracht en gaat gesproken worden over de opvang en verdeling van deze doelgroepen. Het budget moet komen uit het programmaplan wonen.

- **Verwerkt besluit: Opzetten/uitvoeren woonwagengebeleid**

Omschrijving

Voor het doen van onderzoek en voorbereidende werkzaamheden voor het realiseren van woonwagengebeleid, het beheer van de wachtlijst en het toewijzingssysteem, contacten met de doelgroep en beleidsmatige en juridische werkzaamheden wordt budget gereserveerd.

Bij de locatiekeuzen door de gemeente zal per gekozen locatie op basis van een exploitatieplan aan de gemeenteraad het bijbehorende budget worden gevraagd voor realisatie.

Voorstel	i/s	Financiën	v/n
Vorbereiden woonwagengebeleid	i	€ 25.000	n
Woonwagencoördinator	s	€ 15.000	n

- **Verwerkt besluit: Uitvoeren Regionale Woonagenda Twente 2021-2025**

Omschrijving

De provincie Overijssel, andere gemeenten en woonpartners hebben gezamenlijk een Regionale Woonagenda Twente 2021-2025 vastgesteld. In 2024 zal verder worden gewerkt aan de actiepunten uit de woonagenda.

Een onderdeel uit de Woonagenda zijn de sleutelprojecten/sleutelgebieden. Met woningbouw op deze locaties wordt invulling gegeven aan de lokale en regionale woonbehoefte. Twenterand wil naast het voorzien in de lokale woonbehoefte ook een bijdrage leveren aan de regionale vraag.

- **Verwerkt besluit: Uitvoeren Woonagenda**

Omschrijving

De provincie Overijssel, andere gemeenten en woonpartners hebben gezamenlijk een Regionale Woonagenda Twente 2021-2025 vastgesteld. In 2024 zal verder worden gewerkt aan de actiepunten uit de woonagenda.

Een onderdeel uit de Woonagenda zijn de sleutelprojecten/sleutelgebieden. Met woningbouw op deze locaties wordt invulling gegeven aan de lokale en regionale woonbehoefte. Twenterand wil naast het voorzien in de lokale woonbehoefte ook een bijdrage leveren aan de regionale vraag.

- **Verwerkt besluit: (Uitvoeren) Woondeal Twente**

Omschrijving

De minister voor Volkshuisvesting & Ruimtelijke Ordening (VRO) heeft prestatieafspraken gemaakt met de provincies over de woningbouwopgave. Overijssel zich in voor een basisinspanning van 14.100 woningen voor Twente. Deze basisinspanning is uitgewerkt in de Woondeal Twente 'Wonen met Kwaliteit'.

De Woondeal draagt bij aan de ambitie meer (betaalbare) woningen te bouwen. Door partijen is afgesproken te werken met een inspanningsverplichting van 30 – 40 - 30 voor nieuwe woningbouwplannen, bestaande uit 30% sociale huur – 40% betaalbare koop (tot €355.000) en betaalbare huur (tot €1000 per maand) – 30% dure koop en huur. Deze inspanningsverplichting komt voort uit het fairshare principe, waarmee we de verdeling van sociale huur meer over gemeenten wordt verdeeld.

Voor andere onderwerpen zijn procesafspraken gemaakt hoe deze verder uit te werken. Daarmee hebben de provincie, de corporaties, de markt, andere gemeenten en het Rijk zich gecommitteerd aan een gezamenlijke uitwerking in 2023. Eén van de thema's die wordt uitgewerkt is toekomstbestendig bouwen.

Uitdagingen zoals stikstof, CO2-reductie, een tekort aan personeel en financiële tekorten op projecten blijven ons dwingen om gezamenlijk tot slimme oplossingen te komen. Daarom zijn bovenstaande elementen e.a. ook benoemd als kritische succesfactoren voor het realiseren van de afspraken uit de Woondeal.

De afspraken in de Woondeal worden meegenomen bij het ontwikkelen van nieuwe woningbouwplannen in Twenterand. Het streven is hierbij te voldoen aan de betaalbaarheidsafspraken. De gemeente monitort dat op gemeenteniveau wordt gestreefd aan 30% sociale huur.

De partijen in de Woondeal hebben zich gecommitteerd aan een gezamenlijke uitwerking vanaf 2023. In 2024 wordt verder gewerkt aan de uitwerking en uitvoering van de Woondeal.

- **Verwerkt besluit: Opstellen en uitvoeren routekaart verduurzaming maatschappelijk vastgoed**

Omschrijving

In het Klimaatakkoord hebben 12 sectoren in het maatschappelijk vastgoed afgesproken ieder een Sectorale Routekaart op te stellen en uit te voeren waarin duidelijk wordt op welke wijze het vastgoed in die sector CO2-arm en aardgasvrij wordt gemaakt richting 2050. Het streefdoel conform het Klimaatakkoord is 49% CO2-reductie in 2030 en het einddoel 95% CO2-reductie in 2050.

Twenterand heeft de ambitie om uiterlijk 2040 al haar eigen gebouwen energieneutraal te hebben. Tevens wil de gemeente in 2050 voor 100% gebruik maken van hernieuwbare energie. Per 2023 is een C Label verplicht.

De sectorale routekaart voor gemeentelijk maatschappelijk vastgoed geeft inzicht in waar gemeenten nu staan met het gemeentelijk vastgoed. In Q4 2023 zal Twenterand haar 1e routekaart aanbieden aan de raad. Hierin wordt beschreven hoe op een kosteneffectieve manier wordt toegewerkt naar CO2-arm en aardgasvrij vastgoed.

- **Verwerkt besluit: Strategische portefeuillesturing**

Omschrijving

Het Beleidskader voor gemeentelijk vastgoed Twenterand heeft de gewenste uitgangspunten voor het gemeentelijk vastgoed in kaart gebracht:

- Het in bezit hebben van gemeentelijk vastgoed is geen doel.
- Het gemeentelijke vastgoed staat ten dienste van maatschappelijke doelen en is dus een middel.
- Maatschappelijke doelen zijn vastgelegd in de doelenbomen.
- Alleen gemeentelijk vastgoed met maatschappelijke doelen in eigendom hebben, nemen en houden.
- Het gemeentelijke vastgoed optimaal benutten.

Met de inzet van een asset manager zal dit beleidskader doorontwikkeld worden naar een portefeuille strategie en sturing op de vastgoedportefeuille.

- **Verwerkt besluit: Opstellen en uitvoeren verhuurbeleid**

Omschrijving

Met de inzet van een asset manager zal in 2024 verhuurbeleid worden opgesteld, vastgesteld en uitgevoerd.

Dit verhuurbeleid draagt bij aan een transparant en consistente manier van verhuur van het gemeentelijk vastgoed. De kosten voor het beheer van de gebouwen en het beschikbaar stellen van een gebouw voor verhuur wordt afgewogen tegen het maatschappelijke doel van de activiteit(en) die in het vastgoed plaatsvind(t)(en).

De verhuur van ruimten in overheidsvastgoed is in de wet Markt en Overheid aangemerkt als een economische activiteit. De feitelijke huur mag dus wel hoger, maar niet lager zijn dan de kostprijsdekkende huur.

De eisen van transparantie en consistentie maken een duidelijke scheiding wenselijk tussen huur (kosten voor de exploitant) en subsidie (opbrengsten voor de exploitant). Het verhuurbeleid zal, (parallel aan het subsidiebeleid) worden aangepast.

Subdoelen

Overzicht verwerkte besluiten Programma Economie en vrijetijdsbesteding

Activiteiten

- **Verwerkt besluit: Creatieve broedplaatsen**

Omschrijving

Een creatieve broedplaats is een verzamelplaats voor kunstenaars en ondernemers in de creatieve industrie waar ruimte bestaat om te experimenteren.

Het doel van een creatieve broedplaats is het stimuleren van een klimaat waarin creativiteit en innovatie voorop staan, zodat jonge creatieve en technologische talenten worden verleid zich in de regio Twente te vestigen.

Het Ondernemershuis Twenterand heeft een subsidie ontvangen van € 140.000,- voor een periode van 3 jaar uit de Tijdelijke subsidieverordening creatieve broedplaatsen regio Twente voor een Creatieve Broedplaats in de gemeente Twenterand ("Creatieve Fabriek Twenterand"). Het gaat over de periode 31 maart 2023 tot en met 30 september 2025.

Er is een gemeentelijke bijdrage van € 60.000 afgesproken (over 3 jaar: elk jaar € 20.000). Voor het jaar 2023 gaat het bedrag van € 20.000 in de Berap (algemene risico reserve). Voor de jaren 2024 en 2025 (per jaar € 20.000,-) gaan deze bedragen mee in deze kadernota. Deze bedragen worden ook ten laste gebracht van de algemene risico reserve.

De Creatieve Fabriek Twenterand wil komen tot een breed creatief netwerk in Twenterand, dat meedenkt in innovatie van producten en processen binnen bedrijven, ruimte biedt aan talentontwikkeling en ondernemerschap, nieuwe initiatieven en evenementen initieert en meesterschap benut voor versterking van huidige en nieuwe bedrijvigheid en werkgelegenheid.

De Creatieve Fabriek draagt bij aan doelen van economie en cultuur uit de programmabegroting.

Voorstel	i/s	Financiën	v/n
Creatieve broedplaatsen 2024 en 2025, per jaar	i	€ 20.000	n

- **Verwerkt besluit: Cultuureducatie en kinderopvang**

Omschrijving

Wij zijn samen met de kinderopvangorganisaties aan het onderzoeken of het ook mogelijk is om bij de kinderopvang ook te starten met cultuureducatie.

Op dit moment beperkt het huidige programma cultuureducatie zich tot het basisonderwijs. Er wordt

gedacht aan muziek (inclusief zang) en dans.

Het is de bedoeling om daarbij aan te sluiten bij bestaande initiatieven die er al zijn. De kinderopvangorganisaties gaan samen met de combinatiefunctionaris cultuureducatie een projectplan opstellen.

- **Verwerkt besluit: Sjors Actief en Creatief: zichtbaar maken culturele activiteiten**

Omschrijving

Sport en cultuur werken samen in het zichtbaar maken van sportieve en creatieve (culturele activiteiten). Er is één digitaal platform waar alle activiteiten zichtbaar worden voor jong en oud. De eerste doelgroep zijn de basisschoolleerlingen geweest. Daarna wordt gekeken naar verdere doelgroepen.

- **Verwerkt besluit: Landelijke versterking openbaar bibliotheekwerk**

Omschrijving

De staatssecretaris van cultuur heeft aangegeven dat zij een substantieel van het landelijke extra cultuurbudget gaat inzetten voor het realiseren van een toekomstgerichte bibliotheekvoorziening in elke gemeente. Een robuuste, volwaardige bibliotheek die Twenteranders aanspreekt van elke leeftijd, elk opleidingsniveau en elke achtergrond.

Het doel is het realiseren van een geletterde samenleving, waarin Twenteranders ook digitaal volwaardig participeren en waarbij iedere Twenterander de mogelijkheid heeft zich een leven lang te ontwikkelen.

Op de korte termijn (vanaf 2023) gaat zij dit geld inzetten voor het versterken en het repareren van het fysieke bibliotheeknetwerk. Op de lange termijn (vanaf 2025) wil zij de toegang tot de bibliotheek waarborgen door een zorgplicht voor gemeenten en provincies. De zorgplicht heeft als doel dat het netwerk kwantitatief en kwalitatief in stand blijft en kan bijdragen aan lokale maatschappelijke opgaven.

- **Verwerkt besluit: Provinciale versterking openbaar bibliotheekwerk**

Omschrijving

De gemeente doet ook mee aan provinciale traject van versterking van het openbaar bibliotheekwerk (onder de noemer Toekomstkracht Overijsselse Bibliotheken). Hierbij wordt ingezet op de gezinsaanpak laaggeletterdheid. We lopen hierbij vooruit op de wettelijke taak gezinsaanpak versterken basisvaardigheden. Eind 2024 moeten de Nederlandse gemeenten hierin de regierol vervullen om te helpen voorkomen dat er een nieuwe generatie laaggeletterden opgroeit.

- **Verwerkt besluit: Erfgoededucatie**

Omschrijving

De gezamenlijke erfgoedorganisaties hebben in juni 2022 samen met het basisonderwijs een convenant getekend. De intentie is dat alle kinderen in Twenterand de geschiedenis kennen van de grond waarop ze wonen. In het verlengde hiervan zijn de gezamenlijke erfgoedorganisaties in gesprek gegaan met het basisonderwijs om kennis te nemen van de huidige leermethoden. Ook hebben ze zich laten informeren door TETEM (kunstorganisatie uit Enschede en de Oldenzaalse Musea). Naast het bestaande lesaanbod en lezingen in de klas, willen de gezamenlijke erfgoedinstellingen in gesprek met het onderwijs vraaggericht gaan werken. Een pilot is gestart in Den Ham. De zeven erfgoedorganisaties worden begeleid door cultuurcoach en de cultuurmakelaar.

- **Verwerkt besluit: Doorontwikkeling subsidiebeleid**

Omschrijving

In het najaar van 2022 is de herijking/doorontwikkeling van het subsidiebeleid opnieuw opgepakt. Dit proces zal geheel 2023 doorlopen en uiteindelijk afgerond worden in de eerste helft van 2024. Op basis van een door de raad vast te stellen uitgangspuntennotitie subsidiebeleid wordt een nieuwe Algemene subsidieverordening (ASV) opgesteld, die eveneens door de raad zal moeten worden vastgesteld. Aan de nieuwe ASV zullen meerdere - door het college vast te stellen - subsidieregelingen op de diverse deelterreinen gekoppeld worden.

- **Verwerkt besluit: Uitvoering gebiedsmarketing Engbertsdijksvenen**

Omschrijving

Er ligt al enkele jaren een ontwikkelplan voor (het gebied rondom) de Engbertsdijksvenen om het volledige toeristisch potentieel te benutten. Het plan is om nu geld vrij te maken om hier gas op te geven.

Voorstel	i/s	Financiën	v/n
Uitvoering gebiedsmarketing Engbertsdijksvenen	i	€ 25.000	n

Naar aanleiding van de ingediende motie tijdens de kadernota wordt er voor 2025 € 25.000 extra opgenomen.

- **Verwerkt besluit: Actualiseren Nota Vrijtijdseconomie**

Omschrijving

De huidige nota Vrijtijdseconomie loopt van 2013 tot en met 2020. Het speelveld is dusdanig veranderd dat de nota geactualiseerd moet worden. We zien de behoefte en noodzaak voor het maken van gerichte keuzen en focus, gezien de beschikbare middelen en de veranderende markt alsook transitie en het bieden van perspectief in het landelijk gebied.

Voorstel	i/s	Financiën	v/n
Visie vrijetijdseconomie	i	€ 45.000	n

- **Verwerkt besluit: Deelname verkenning Nationaal Park Sallandse Heuvelrug & Twents Reggedal**

Omschrijving

Onder de werktitel 'Nationaal Park Sallandse Heuvelrug & Twents Reggedal' is een beweging, een unieke samenwerking tussen meer dan 18 partners, waaronder Twenterand, uit het hart van Overijssel op gang gekomen. Van waterbedrijf tot de Land- en Tuinbouworganisatie, van overheid tot natuurpartijen, van landgoederen tot waterbedrijf en waterschap. Samen werken ze in het gebied tussen grofweg Ommen en Diepenheim en Raalte en Wierden, aan het landschap van de toekomst. Een landschap met mooie natuur, een groene en gezonde leefomgeving tot in het hart van de dorpen en steden, topcultuur en -erfgoed, duurzaam toerisme en een gezonde economie met perspectief voor de landbouw. In 2024 wordt ingezet op verdere deelname op het gebied van recreatie en toerisme gericht op de versterking van de lokale economie hiervoor is eenmalig een bedrag van 10.000 opgenomen.

Voorstel	i/s	Financiën	v/n
Deelname Nationaal Park Sallandse Heuvelrug & Twents Reggedal	i	€ 10.000	n

- **Verwerkt besluit: Regio: Agenda voor Twente, Business in Twente, Regio Twente/EZ**

Omschrijving

Twenterand is een ondernemende plattelandsgemeente met een divers aanbod aan werkgelegenheid en werknemers. Om de economie duurzaam te versterken en talentvolle mensen te behouden en aan te trekken werken we samen met overheden, ondernemers en onderwijs op regionaal niveau in verschillende verbanden. Hierbij zorgen we er altijd voor dat het Twenterandse verhaal verteld blijft worden en niet ondersneeuwt bij de grotere gemeenten.

Een belangrijk regionaal samenwerkingsverband is de Agenda voor Twente. Binnen dit samenwerkingsverband werken Twentse overheden, ondernemers en onderwijs gezamenlijk aan grote economische en maatschappelijke opgaven, zoals toekomstbestendige energievoorziening, transformatie naar een duurzame en circulaire economie en innovatie van de gezondheidszorg. De raad heeft ingestemd met deelname van de gemeente Twenterand aan de Agenda voor Twente in de

periode 2023 tot en met 2025. In 2025 zal de deelname worden geëvalueerd en kan de raad zich uitspreken over een eventuele continuering van de samenwerking.

- **Verwerkt besluit: Platteland**

Omschrijving

De toekomstgerichte visie buitengebied Twenterand zal worden afgerond en opgesteld in een integrale visie met acht voor het agrarisch perspectief, de (vrijtijds)economie en verschillende provinciale gebiedsprocessen. Daarbij zijn inwonersinitiatieven vanuit LEADER ook essentieel. LEADER is een subsidieregeling die is bedoeld voor projecten gericht op het versterken van het landelijk gebied, door het behoud van de leefbaarheid van het platteland, het versterken van de sociale cohesie, en behouden/versterken van het voorzieningenniveau. In de praktijk kunnen dit maatschappelijke, culturele of recreatieve projecten zijn. De nieuwe LEADER-periode start in 2023 en loopt t/m 2027. Voor deze periode is in totaal € 73 miljoen LEADER-subsidie beschikbaar. Twenterand maakt deel uit van LEADER gebied Zuidwest Twente en heeft zich ook voor de periode 2023 tot en met 2027 hiermee verbonden. Jaarlijks worden 2 tot 3 projecten binnen Twenterand gehonoreerd. Zo ook in 2024.

Voorstel	i/s	Financiën	v/n
Leader	s	€ 50.000	n

- **Verwerkt besluit: Actualiseren en uitvoering geven aan de economische visie**

Omschrijving

De huidige economische visie (2019) wordt geactualiseerd in samenwerking met de eerder ook betrokken stakeholders. Naar aanleiding van het aangenomen amendement op de Kadernota getiteld *Updaten economische visie* is het budget verlaagd van € 45.000,- naar € 20.000,-.

Voorstel	i/s	Financiën	v/n
Actualiseren en uitvoeren economische visie	i	€ 45.000	n
Amendement 08 Updaten economische visie	i	€ 25.000	v

- **Verwerkt besluit: Centrumontwikkeling**

Omschrijving

Elke kern heeft een eigen karakter. Een van de onderdelen van de voorgaande uitvoeringsagenda is de ontwikkeling en uitvoering van centrumvisies gericht op de vitaliteit en economische versterking van de kernen. In 2024 wordt gewerkt aan de uitvoering van de centrumvisie Vriezenveen. De aanpak is een voorbeeld voor de overige kernen. In 2024 zal ook in deze kernen aan de voorbereiding van de uitvoering worden gewerkt. In 2023 worden de mogelijkheden onderzocht om in 2024 een centrummanager voor Den Ham aan te stellen.

- **Verwerkt besluit: Uitvoering ondernemersfonds**

Omschrijving

Het ondernemersfonds bestaat sinds 2018 en wordt jaarlijks gevuld voor de organisatie van activiteiten ter bevordering van de Twenterandse economie. Ondernemersverenigingen bepalen gezamenlijk welke initiatieven worden gefinancierd uit het Ondernemersfonds. Ook voor 2024 zijn hiervoor middelen gereserveerd. Het Ondernemersfonds voor Twenterand is een belangrijke impuls voor lokale ondernemers. Er is budget gereserveerd voor het Ondernemersfonds tot en met 2026.

- **Verwerkt besluit: Actualiseren en uitvoeren detailhandelstructuurvisie**

Omschrijving

De actualisatie van Detailhandelstructuurvisie krijgt in 2024 in samenwerking met de lokale ondernemers in de kernen duidelijk vorm in een uitvoeringsagenda met concrete projecten. Ontwikkelingen uit de eerdere uitvoeringsagenda die nog niet of anders tot stand zijn gekomen worden waar noodzakelijk ook meegenomen in de nieuwe uitvoeringsagenda.

Voorstel	i/s	Financiën	v/n
Actualisatie en uitvoering Detailhandelstructuurvisie	i	€ 45.000	n

- **Verwerkt besluit: Uitvoering geven aan lokaal sport- en beweegakkoord**

Omschrijving

Met de in 2023 vastgestelde sport- en beweegvisie 2023 - 2026 Twenterand - Sportakkoord II willen we zoveel mogelijk mensen in beweging krijgen en focussen we ons daarbij op 5 speerpunten:

- 1: Sport- en beweegstimulering, iedereen doet mee
- 2: Veilige en integere sport
- 3: Vitale en sterke sport- en beweegaanbieders
- 4: Duurzame sport- en beweegvriendelijke omgeving
- 5: Trots op de sport in Twenterand

- **Verwerkt besluit: Uitbreiding platform www.actieftwenterand.nl – Sjors Sportief/Creatief met organisaties, informatie, aanbod en kennismakingslessen sport en cultuur**

Omschrijving

Het verleiden van sport- en beweegaanbieders alsmede cultuuraanbieders om hun reguliere aanbod en kennismakingslessen zoveel mogelijk op te nemen op het platform www.actieftwenterand.nl. en actief te houden. Aanbod in de volle breedte van hun doelgroepen, van jong tot oud. Dit met als doel om zoveel mogelijk inwoners inzicht te geven in de sport- en beweegmogelijkheden in Twenterand.

- **Verwerkt besluit: Promotie aanbod “Uniek Sporten” en benutten legacy Special Olympics**

Omschrijving

Het bevorderen van sportdeelname voor mensen met een beperking middels het sportloket ‘Uniek Sporten’. Inwoners kunnen gebruik maken van de uitleenservice en hebben de mogelijkheid om een gedeelte van de aanschafprijs van hun hulpmiddel vergoed te krijgen.

Het benutten van de legacy van de Special Olympics 2022 om specifieke doelgroepen aan te zetten tot sport en bewegen. We verkennen daarbij de mogelijkheden voor samenwerking met de 14 Twentse gemeenten voor de organisatie van bovenlokale activiteiten voor mensen met een (verstandelijke) beperking,

In gesprek met sportorganisaties het belang van integratie in het reguliere sport- en beweegaanbod onderstrepen en hier aandacht voor vragen.

De nieuwe subsidieregeling waarderingssubsidie sport en/of gezonde leefstijlinterventies biedt extra mogelijkheden voor aanvragen die zich richten op inclusie sport en bewegen.

Bieden en onder de aandacht brengen van diverse regelingen om financiële drempels weg te nemen om te kunnen sporten. Te denken valt aan de regeling vanuit het sport en cultuurfonds voor jeugd en volwassenen.

- **Verwerkt besluit: Uitdragen belang sport en bewegen i.s.m. partners (scholen, welzijnsorganisaties, huisartsen en fysiotherapiepraktijken)**

Omschrijving

Het verleiden van sportaanbieders om hun aanbod zoveel mogelijk open te stellen en af te stemmen op de behoeften van inwoners.

Het onder de aandacht brengen van het belang van sporten en bewegen door middel van onder andere scholen, welzijnsorganisaties, huisartsen, fysiotherapiepraktijken en sportverenigingen.

Het bevorderen van goede samenwerking tussen maatschappelijke organisaties en sport- en beweegaanbieders om een match te maken tussen wensen en behoeften. Zodat sport en bewegen voor iedereen mogelijk wordt, ongeacht leeftijd, beperking of achtergrond.

- **Verwerkt besluit: Sportstimulering activiteiten en evenementen**

Omschrijving

Ruimte bieden aan een gevarieerd aanbod aan sport- en beweevenementen die een bijdrage leveren aan de samenleving.

Ondersteuning bieden aan de uitvoering van activiteiten en evenementen op het gebied van sport en bewegen.

- **Verwerkt besluit: Stimuleren sport- en beweegaanbieders tot veilige en integere sport en sportomgeving**

Omschrijving

Het structureel aandacht schenken aan een veilige en integere sport en het stimuleren van sport- en beweegaanbieders om prioriteit te maken van een veilige sportomgeving. Via nieuwsbrieven Twenterand Sport, themabijeenkomsten en persoonlijk contact met sport- en beweegaanbieders.

- **Verwerkt besluit: Inzet vier basiseisen van integriteit**

Omschrijving

Het inzetten van het HIGH5-stappenplan voor sport- en beweegaanbieders waarbij we inzetten op de vier basiseisen van integriteit: Gebruik regeling gratis VOG, Gedragscode Sport, Vertrouwenscontactpersoon, Cursus of e-learning voor trainers-coaches.

- **Verwerkt besluit: Inzet subsidieregeling lokaal sport- en beweegakkoord**

Omschrijving

Vanuit Sportakkoord II wordt ook in 2024 de subsidieregeling waarderingssubsidie sport en/of gezonde leefstijlinterventies ingezet. Actoren die een bijdrage leveren aan het Lokaal Sport- en Beweegakkoord Twenterand en/of gezonde leefstijlinterventies zoals, sportverenigingen, commerciële sportaanbieders zoals fitnesscentra, zorgaanbieders zoals fysiotherapeuten en een groep van vier natuurlijke personen kunnen een aanvraag indienen.

De aanvraag dient gericht te zijn op de opzet van nieuw sport- en beweegaanbod, sport- en beweegaanbod voor nieuwe doelgroepen en/of het scholen van trainers en coaches.

- **Verwerkt besluit: Ondersteunen ontwikkeling sport- en beweegaanbieders door inspiratie, verbinding, samenwerking en good practice voorbeelden**

Omschrijving

Het ondersteunen van de ontwikkeling van sport- en beweegaanbieders met effectieve clubondersteuning door inspiratie, uitdaging, verbinding, samenwerking en good practice voorbeelden. Daarnaast het met elkaar in contact brengen van sportorganisaties met als doel onderlinge versterking door kennisuitwisseling en samenwerking. Dit doen we o.a. door themabijeenkomsten, overleggen met sport- en beweegaanbieders en de inzet van procesondersteuning.

- **Verwerkt besluit: Communicatie en organisatie thema-avonden, nieuwsbrieven en nieuwsspecials Twenterand Sport**

Omschrijving

De organisatie van circa 3 Thema-avonden "Twenterand Sport" voor bestuur en technisch kader van sportorganisaties in lokaal en/of regionaal verband. Daarnaast zetten we in op 3 nieuwsbrieven Twenterand Sport en tussentijdse nieuwsspecials Twenterand Sport op actuele thema's. Dit met als doel informeren, ontmoeting, kennis delen, inspireren en verbinden.

- **Verwerkt besluit: Implementeren nota sportaccommodatiebeleid**

Omschrijving

In uitvoering nemen eerste speerpunten nieuwe nota sportaccommodatiebeleid 2024 - 2032.

- **Verwerkt besluit: Vervanging sportaccommodaties**

Omschrijving

Voetbal kunstgrasveld Deto

Conform KNVB richtlijnen heeft Deto recht op 5 wedstrijdvelen. Er liggen 5 velden maar deze zijn niet allemaal geschikt om wedstrijden op te spelen. Dit betekent dat Deto al enkele jaren een tekort heeft aan velden. Aangezien wij als gemeente hierin dienen te faciliteren hebben we gekeken naar de mogelijkheden en Deto hierbij betrokken. Deto opteert voor het ombouwen van een natuurgrasveld naar een kunstgrasveld. Wij sluiten ons hierbij aan na afweging een 6e veld aan te leggen of te investeren in de ombouw. Temeer omdat ombouw goedkoper is en er geen ruimte is voor een 6e veld. Korfbal kunstgrasveld TOP

Conform de nieuwe richtlijnen van de KNKV moeten korfbalverenigingen hun korfbalvelden qua veldafmetingen vóór 30 juni 2026 hebben aangepast. Korfbalvereniging TOP heeft ondertussen de belijning van haar veldafmeting aangepast. Echter constateren we dat de belijning los laat en daardoor risico's met zich mee brengt en extra onderhoud vergt.

Conform de planningsnorm korfbal NOC*NSF 2014 heeft korfbalvereniging TOP zeker vanaf 2019 recht op twee velden. Op basis van de Nota Sportaccommodatiebeleid Twenterand 2007 - 2016 geldt dat verenigingen aantoonbaar minimaal drie jaar moeten voldoen aan deze planningsnorm om voor een extra veld in aanmerking te komen.

Ondanks het feit dat het korfbalveld formeel pas in 2025 aan de beurt is voor vervanging achten wij het gezien bovenstaande van cruciaal belang om in 2024 tot vervanging en uitbreiding van het kunstgrasveld over te gaan.

Daarnaast leggen we focus op:

Binnensportaccommodaties Vriezenveen

In Vriezenveen staan een aantal sportaccommodaties die (op korte / middellange) termijn aan vervanging toe zijn. Het gaat om Sporthal De Stamper, de semi permanente sporthal en het gymlokaal aan de Krijgerstraat. Daartoe zullen we de herontwikkelingskansen verkennen voor de binnensportaccommodaties in Vriezenveen.

Kunstgras Voorwaarts en SDO

Het college zal conform collegeprogramma in deze coalitieperiode komen met een voorstel om het kunstgras van Voorwaarts en SDO in Westerhaar te deprivatiseren.

Zoals al in het coalitieakkoord is aangegeven worden in 2024 de kunstgrasvelden van VV Voorwaarts en SDO gedeprivatiseerd. Vervanging van de velden staat in 2025 gepland.

Voorstel	i/s	Financiën	v/n
Voetbal kunstgrasveld DETO krediet € 300.000	s	Jaarlasten 28.300,-- (kapitaallasten vanaf 2025)	n
Korfbal kunstgrasveld TOP krediet 350.000	s	Jaarlasten 9.500,-- (kapitaallasten vanaf 2025)	n

- **Verwerkt besluit: Stimuleren organisatie sportevenementen als inspiratiebron**

Omschrijving

We stimuleren sport- en beweegaanbieders tot de organisatie van sportevenementen welke als neveneffect een inspiratiebron zijn voor onze inwoners. Dit doen we onder andere middels de inzet van de subsidieregeling waarderingssubsidie sport en/of gezonde leefstijlinterventies, onze communicatietools en door stimulering en advisering tijdens themabijeenkomsten en gesprekken met sport- en beweegaanbieders.

- **Verwerkt besluit: Stimuleren media-aandacht sportevenementen Twenterand**

Omschrijving

We stimuleren media-aandacht voor de sportevenementen die binnen onze gemeentegrenzen worden georganiseerd. Dit doen we o.a. door de inzet van onze communicatietools en door stimulering en advisering tijdens themabijeenkomsten en gesprekken met sport- en beweegaanbieders.

- **Verwerkt besluit: We zetten in op sportstimulerings evenementen**

Omschrijving

We zetten in op sportstimulerings evenementen met een focus op Sjors Sportief - Creatief, de Nationale Sportweek en de Koningsspelen. Daarnaast ondersteunen we sport- en beweegaanbieders o.a. middels de waarderingssubsidie sport en/of gezonde leefstijlinterventies tot de organisatie van eigen sportstimulerings evenementen.

- **Verwerkt besluit: Ondersteunen “uitzendingen” topsporters gemeente Twenterand**

Omschrijving

We ondersteunen “uitzendingen” van topsporters uit de gemeente Twenterand voor deelname aan Europese en Wereldkampioenschappen op het hoogste niveau middels een financiële tegemoetkoming in de voorbereidings- en deelnamekosten.

- **Verwerkt besluit: Bieden podium topsporters Twenterand**

Omschrijving

We bieden topsporters uit de gemeente Twenterand een podium middels de publicatie van interviews en de inzet tijdens thema- en inspiratieavonden Twenterand Sport

Subdoelen

Overzicht verwerkte besluiten Bedrijfsvoering

Communicatie

Op dit gebied spelen drie ontwikkelingen.

1. Lokale omroep. Raadsbreed is in november 2022 een motie aangenomen om de stichting Delta Media Groep te laten doorgroeien naar een volwaardige lokale omroep. Gevraagd is daarvoor te komen met een business case met meetbare indicatoren, evaluatiemoment en jaarbudget voor een pilotperiode van drie jaar en dit mee te nemen in de kadernota 2024. Het is de verwachting dat dit jaarlijks vraagt om een bijdrage van € 100.000.
2. Ophogen communicatiebudget. Dit budget is voor 2023 tijdelijk verhoogd van € 36.000 naar € 68.000, waarbij afhankelijk van de uitkomsten van een evaluatie door het college een voorstel voor het structureel maken van deze ophoging zou worden meegenomen in deze kadernota. Omdat die evaluatie pas in de tweede helft van 2023 plaatsvindt wordt deze ophoging voor 2024 opnieuw op eenmalige basis opgenomen.
3. Extra inhuur personele capaciteit voor een aantal opgaven. Voor onder meer de opvang van Oekraïners, Kanaal Almelo-De Haandrik en duurzaamheid/energietransitie wordt aanvullende communicatiecapaciteit ingehuurd. Dit wordt als onvermijdbaar gezien en we gaan ervan uit dat de hiervoor vereiste middelen op deze beleidsterreinen beschikbaar zijn.

I&A

Hier spelen vier ontwikkelingen:

1. Noodzaak tot verhogen van de raming voor hardware. Dit heeft meerdere oorzaken. De faciliteiten per medewerker nemen toe, door beleidskeuzen en ook onder invloed van corona. Zo wordt iedere medewerker toegerust met een laptop, worden mobiele telefoons versneld vervangen door kwalitatief betere exemplaren en worden werkplekken standaard uitgerust met twee beeldschermen. Daarnaast zien we een stijging van het aantal medewerkers (van 60 tussen 2018 en 2022; het aantal loopt nog steeds op).
2. De strategische opgaven die onze organisatie kent vragen concern breed om een duurzaam en adequaat Informatiebeheer. Dit gaat over (analoog en digitaal) informatiebeheer en op dit vlak spelen diverse uitdagingen met bijkomende risico's. Bestaande wet- en regelgeving wordt aangepast aan digitalisering (bijv. Archiefwet). Deze nieuwe wetten vragen inspanningen en nieuw digitaal bewustzijn en ook is er met ingang van 2024 de nieuwe Omgevingswet. Daarbij vraagt het wegwerken van achterstanden in het analoge archief het komende jaar ook nog inspanning. Daarom is een extern bureau gevraagd onderzoek te doen naar de vraag wat informatiebeheer vraagt van een gemeente van onze schaal en wat dat betekent voor onze strategische opgaven. Inmiddels is een eerste indicatie ontvangen en die komt erop neer dat formatieve aanpassingen en effort voor digitaal bewustzijn en 'de basis op orde' vereist zijn. Dat er iets moet gebeuren wordt ook zichtbaar in de score van het Interbestuurlijk Toezicht, die is van groen naar oranje gegaan. In deze kadernota wordt daarom alvast een deel van de vereiste investeringen meegenomen. Mocht blijken dat de gedeeltelijke investeringen die nu gevraagd worden, niet voldoende zijn, dan agenderen we dit

onderwerp voor een volgende moment/kadernota, zodat dan alsnog bekeken en aangepast kan worden conform het extern advies. Zonder passende formatie en randvoorwaarden moet de gemeente rekening houden met toenemende risico's (waaronder: imagoschade, mogelijke claims of onrechtmatig handelen) als niet wordt voldaan aan actuele wet- en regelgeving.

3. Hogere kosten voor cyberverzekering. Een cyberverzekering helpt ons in geval van een hack, ransomware of digitale aanval. Die hulp richt zich op afwegingen welke stappen te nemen t.a.v. risicobeperking, adequate communicatieve, passende maatregelen en forensische acties. De premies voor een dergelijke verzekering stijgen explosief - en dat zal naar verwachting de komende jaren ook gebeuren - en vragen erom verwerkt te worden in de begroting.

P&O

Verhoging van het budget voor opleiding, scholing en training is noodzakelijk om onze medewerkers in staat te stellen te doen wat wij als gemeente van ze vragen. Dit vraagt van medewerkers een doorgaande ontwikkeling en daarbij horende opleiding, scholing en training. Dit wordt uiteraard meegenomen in en afgestemd op het traject van organisatieontwikkeling.

Voorgesteld wordt de verhoging van het opleidingsbudget voor de komende twee jaar incidenteel te financieren uit de middelen die t.b.v. de doorontwikkeling van de organisatie worden gereserveerd bij de jaarrekening 2022. Voor structurele verhoging van het opleidingsbudget zal, op basis van de ervaringen en de verdere doorontwikkeling op langere termijn, een beroep gedaan worden op de kadernota 2025/2026.

Verbouw en herinrichting gemeentehuis

Hiervoor is extra krediet gevraagd en dit resulteert in een verhoging van de kapitaallasten met een kleine twee ton met ingang van 2025.

Inflatie

In deze kadernota is naast de reguliere inflatie een inflatiecorrectie over 2022 en 2023 van 11,5% opgenomen.